

Magisterský študijný program Učiteľstvo pre primárne vzdelávanie

Štátna záverečná skúška – elementárna pedagogika

Časť A Teoretické aspekty elementárnej pedagogiky

1. Teoretické východiská vzdelávania a koncepcie vyučovania na 1. stupni ZŠ. Kurikulum a kurikulárne dokumenty. Obsah vzdelávania a jeho vonkajšia a vnútorná diferenciacia. Učivo a jeho štruktúra. Konkretizácia učiva v základných pedagogických dokumentoch.
2. Edukačné prostredie školskej triedy, determinanty ovplyvňujúce atmosféru a klímu triedy a školy. Vzťahy v triede. Stimulujúca učebná klíma. Efektívne plánovanie a riadenie procesu výučby.
3. Dieťa ako žiak: Princípy detského poznávania, detské prekoncepce, naivné teórie, žiakova koncepcia učiva. Stratégie učenia sa žiaka. Žiak ako subjekt vyučovacieho procesu. Aktivizácia žiakov v procese výučby. Diferencovaný a inkluzívny prístup k žiakom.
4. Osobnosť učiteľa primárneho vzdelávania. Kompetencie učiteľa súčasnej doby. Sebareflexia v pedagogickej činnosti. Vzdelávanie a sebazdokonaľovanie učiteľa. Vyhasínanie a jeho prevencia. Analýza vzťahu - škola a externé prostredie (rodina, komunita, inštitúcie a pod.).
5. Diagnostikovanie žiaka. Diagnostické metódy. Vstup dieťaťa do školy, pripravenosť dieťaťa na školu, školská zrelosť. Pedagogický výskum. Akčný výskum.

Časť B Overenie spôsobilosti riešiť didaktické problémy a zadania so zreteľom na vybraný obsah primárneho vzdelávania

- **na štátnej skúške je potrebné predložiť portfólio z pedagogickej praxe**

Prezentácia vlastnej koncepcie konkrétnej vyučovacej hodiny a jej analýza z vybranej vzdelávacej oblasti podľa platného Štátneho vzdelávacieho programu

Analýza prezentovanej vyučovacej hodiny podľa daných kritérií:

- stanovenie a formulácia cieľov so zreteľom na edukačný obsah v danej vzdelávacej oblasti,
- zdôvodnenie výberu nemateriálnych didaktických prostriedkov (metódy, formy) vo vzťahu k stanoveným cieľom,
- kritické posúdenie vhodného výberu stratégií pri plánovaní edukačného procesu a výberu stratégií na rozvíjanie poznania žiaka, na jeho motiváciu a aktivizáciu,
- zdôvodnenie efektívnosti zvolených stratégií so zreteľom na rozvoj poznania žiaka a rozvíjanie jeho gramotností (napr. aktivity rozvíjajúce vyššie kognitívne myslenie, špecifické stratégie na rozvíjanie jednotlivých gramotností, využitie prierezových tém alebo medzipredmetových presahov a i.),

- zdôvodnenie rozvoja kompetencií žiakov so zreteľom na realizované činnosti, analýza získaných kompetencií žiakov, objasnenie a zdôvodnenie postupov, ako bola zisťovaná úroveň dosiahnutých kompetencií žiakov,
- zdôvodnenie výberu materiálnych didaktických prostriedkov (učebné pomôcky, didaktická technika) vo vzťahu k stanoveným cieľom,
- zdôvodnenie rešpektovania vekových a individuálnych osobitostí žiakov – uplatňovanie diferencovaného prístupu, príp. inkluzívneho prístupu,
- diagnostikovanie vzdelávacích cieľov, kritická analýza dosiahnutých výsledkov vo vzťahu k stanoveným cieľom na základe reflexie z edukačnej praxe.

Odporúčaná literatúra:

- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele. Praha : Portál, 2007. ISBN 80-7367-273-1.*
- MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie. Praha : Portál, 2013. ISBN 978-80-2620-174-8.*
- ZELINA, M. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava : Iris, 2011. ISBN 978-80-8925-660-0.*
- JEDLIČKA, R. KOŤA, J., SLAVÍK, J. *Pedagogická psychologie pro učitele. Psychologie ve výchově a vzdelávání. Grada. 528 s. ISBN 978 80 271 0586 1.*
- HULOVÁ, Z. *Projektová, problémová, kooperatívna a výskumná koncepcia vzdelávania v pregraduálnej príprave budúcich učiteľov : pre oblasť technického vzdelávania na primárnom stupni školy / Zlatica Hul'ová ; rec. Jana Depešová, Ivana Rochovská. - 1. vyd. - Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Pedagogická fakulta, 2017. - 79 s. [3,95 AH]. - ISBN 978-80-557-1275- 8*
- Štátny vzdelávací program pre primárne vzdelávanie - 1. stupeň základnej školy. Bratislava, 2015.*
- TUREK, I. *Didaktika. Bratislava: Wolters Kluwer, s.r.o., 2014. ISBN978-80-8168-004-5.*
- BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání. Praha: Portál, 1998.*
- FERENCOVÁ, J., KOSTURKOVÁ, M. *Kapitoly z didaktiky (Od učenia sa k vyučovaniu). Rokus, 2021.*
- JABLONSKÝ, T., Matúšová, S. *Vzdelávacia politika Európskej únie. Ružomberok: Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2012. 207 s. ISBN 978-80-8084-905-4.*
- JABLONSKÝ, T., Emmerová, I., Okálová, O. *Pomoc mladým ľuďom v kríze. 1. vyd. Ružomberok: VERBUM - vydavateľstvo KU, 2021. 125 s. ISBN 978-80-561-0937-3.*
- HULOVÁ, Z. a kol. *2021 Technické vzdelávanie na primárnom stupni školy. teória- výskum- vývoj. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU, 2021. 150 s. ISBN 978-80-561-0915-1.*
- PETLÁK, E. *Kapitoly zo súčasnej didaktiky. Bratislava, 2005.*
- KOŽUCHOVÁ, M. a kol. *Pedagogická diagnostika v primárnom vzdelávaní. Bratislava: SPN, 2011.*
- KASÁČOVÁ, B., CABANOVÁ, M. *Pedagogická diagnostika (teória a metódy diagnostikovania v elementárnej edukácii). Banská Bystrica: PF UMB, 2011.*
- KOMORA, J., POLAKOVIČOVÁ, R. *Diverzita školskej triedy v kontexte inkluzívneho vzdelávania žiackej populácie. 1. vyd. Nitra: UKF, 2013. 136 s. ISBN 978-80-558-0379-1.*
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výskumu. 4. vyd. Bratislava: UK, 2008.*

JABLONSKÝ, T. Vedecký výskum v pedagogike. In: Úvod do pedagogiky. Trnava: TU, 2007.
CHRÁSKA, M. Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu, 2. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. 256 s. ISBN: 978-80-247-5326-3